პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

თბილისის უნივერსიტეტი

თბილისის შრომის წითელი დროშის ორდენოსანი სახელმწიფო უნივერსიტეტის პარტიული კომიტეტის, რექტორატის, პროფკომისა და კომკავშირის კომიტეტის ორგანო

ТБИЛИСИС УНИВЕРСИТЕТИ — орган парткома, ректората, профкома и Комитета ВЛКСМ Тбилисского ордена Трудового Красного Знамени государственного университета

№ 26 (1006)
პარასკევი,
13 სექტემბერი, 1974 წ.
გამოცემის 42-ე წელი
ფასი 2 კაპ.

დღეს ნომერში:

□ კომუნიზმის მშენებელი ადამიანის აღზრდისათვის
● ლაკარაკობენ პირველკურსელები
□ ჩვენი მეცნიერები—წარმოებას
● სტუდენტური ზაფხული

სამეცნიერო საბჭოს საზეიმო სხდომა

* ამაღელვებელი შეხვედრა პირველკურსელებთან * ნათელი მიზნებისაკენ, — ასეთია დევიზი! * უპატაკებს ყამირელთა სამშენებლო რაზმის უფროსი * გვირგვინით შეამკეს დიდი ბელადის ძეგლი * ახალგაზრდა სტუდენტთა ფიცი * დროშებს იბარებენ ფრიადოსნები

რვა სექტემბერს საქართველოს ფილარმონიის დიდ საკონცერტო დარბაზში გაიმართა ჩვენი უნივერსიტეტის სამეცნიერო საბჭოს საზეიმო სხდომა, რომელიც პირველკურსელებთან შეხვედრას მიეძღვნა.

ამაღლებული, საზეიმო განწყობილებით მოვიდა აქ 2800-ზე მეტი პირველკურსელი, რომელთა მომავალმა აღმზრდელებმა ყველაფერი გააკეთეს, რომ ეს დღე მარად მოსაგონარი ყოფილიყო ყველა მათგანისათვის.

დარბაზში თავი მოიყარეს სამეცნიერო საბჭოს წევრებმა, ცნობილმა მეცნიერებმა, პარტიულმა, კომკავშირულმა, პროფკავშირულმა მუშაკებმა, დედაქალაქის უმაღლესი სასწავლებლების წარმომადგენლებმა, სტუდენტებმა.

ჟღერს საზეიმო მუსიკა, ეკრანზე ჩანს ქართული მეცნიერების პატრიარქი ი. ჯავახიშვილი. კინო-კადრები აცოცხლებენ უნივერსიტეტის ცხოვრების შთამბეჭდავ ეპიზოდებს, ამაგდარ ადამიანებს, რომელთაც ითავეს ქართული უნივერსიტეტის დაარსების საშვილიშვილო საქმე.

ინთება შუქი და დარბაზი ტაშის გრიალით ხვდება სამეცნიერო საბჭოს წევრებს, სტუმრებს. სცენაზეა ვ. ი. ლენინის ყვავილებით შემკული ვეებერთელა ბიუსტი და უნივერსიტეტის ემბლემა — შველი და ნუკრი.

სამეცნიერო საბჭოს სხდომა გახსნა უნივერსიტეტის რექტორმა, პროფ. დ. ჩხიკვიშვილმა. მის ბრძანებაზე წარჩინებულმა სტუდენტებმა ზ. დავითაშვილმა, მ. ქირიამ, ე. ჩიქავამ შემოიტანეს უნივერსიტეტის დროშები.

შემდეგ რექტორი მიესალმა სამეცნიერო საბჭოს წევრებს, სტუმრებს, დარბაზში მყოფთ.

— დღევანდელი საბჭოს სხდომა უჩვეულოა, — თქვა პროფ. დ. ჩხიკვიშვილმა, — დღეს აქ არ განიხილება რაიმე სამეცნიერო თუ პედაგოგიური საკითხი. ამიერიდან ფიცის ქვეშ სტუდენტად ინათლება ჩვენი უნივერსიტეტის 56-ე შევსება — გოგონები და ვაჟები, რომელთაც გაიმარჯვეს მეტად ძნელ კონკურსში და უფლება მოიპოვეს ატარონ უნივერსიტეტის სტუდენტის სახელი.

სიტყვას წარმოთქვამს პარტიული კომიტეტის მდივანი დოც. რ. გორდეზიანი. იგი გულთბილად მიესალმება პირველკურსელებს, ლაპარაკობს იმ პასუხისმგებლობაზე, რაც მათ უნივერსიტეტში ეკისრებათ. რ. გორდეზიანის გამოსვლასთან ახლდა კინოკადრები, რომლებიც მოგვითხრობენ იმ ღვაწლზე, სასიქადულო მამულიშვილებმა რომ დასდეს ქართული უნივერსიტეტის დაარსებას.

საზეიმო მარშის ხმაზე შემოდიან უნივერსიტეტის სამშენებლო რაზმის წევრები, რომლებმაც თავიანთი შრომითი სემესტრი შორეულ ყაზახეთში გაატარეს. სამეცნიერო საბჭოს რაზმის საქმიანობაზე პატაკს აბარებს რაზმის უფროსი, დოც. შ. ქისტაური.

პირველკურსელებს გულთბილად მიულოცეს სტუდენტობა, წარმატება უსურვეს სწავლასა და შრომაში საქართველოს სსრ განათლების მინისტრმა თ. ლაშქარაშვილმა, უნივერსიტეტის პირველი თაობის კურსდამთავრებულმა აკადემიკოსმა ა. ჩიქობავამ, სართავ-საქსოვო კომბინატის მოწინავე მუშამ ც. ხუციშვილმა, საქართველოს ალკკ ცენტრალური კომიტეტის პირველმა მდივანმა ჟ. შარტავამ, რესპუბლიკის კულტურის მინისტრმა ო. თაქთაქიშვილმა, ამიერკავკასიის სამხედრო ოლქის პოლიტგანყოფილების უფროსის მოადგილემ კომკავშირულ მუშაობაში, სრულიად საკავშირო ალკკ მე-17 ყრილობის დელეგატმა კაპიტანმა ა. ნიკიტინმა. ორი უნივერსიტეტის — იენისა (გდრ) და თბილისის უნივერსიტეტების მეგობრობაზე, აგრეთვე, იმ ქართველ სტუდენტთა წარმატებებზე, რომლებიც გერმანიის დემოკრატიულ რესპუბლიკაში სწავლობენ, ილაპარაკა იენის უნივერსიტეტის ისტორიის ინსტიტუტის დირექტორმა პროფესორმა დ. ფრიკემ. იგი გულითადად მიესალმა პირველკურსელებს და წარმატებები უსურვა.

უფროსკურსელთა სახელით ახალგაზრდებს მიესალმა დასავლეთ ევროპის ენებისა და ლიტერატურის ფაკულტეტის წარჩინებული სტუდენტი, საქალაქო საბჭოს დეპუტატი ი. თევდორაძე. მანვე ესტაფეტად გადასცა უნივერსიტეტის დროშები ფრიადოსან პირველკურსელებს ქ. ლომთათიძეს, ე. ჭყონიას, მ. მერაბიშვილს, ქ. ნადარეიშვილს...

საზეიმო სხდომის მონაწილეებმა ერთსულოვნად მიიღეს გადაწყვეტილება, რომ უნივერსიტეტის სტუდენტთა დელეგაცია გაეგზავნათ ვლადიმერ ილიას ძე ლენინის ძეგლის გვირგვინით შესამკობად. პირველკურსელთა ერთი ჯგუფი დარბაზიდან პირდაპირ გაეშურა ლენინის მოედნისაკენ...

დადგა სხდომის ყველაზე საზეიმო წუთი. აკადემიკოსი ნ. კეცხოველი კითხულობს პირველკურსელთა ფიცის ტექსტს, მასთან ერთად ყველა პირველკურსელი იმეორებს საზეიმო ფიცის სიტყვებს:

მე, თბილისის შრომის წითელი დროშის ორდენოსანი სახელმწიფო უნივერსიტეტის პირველკურსელი, საზეიმოდ ვდებ პირობას, რომ ვიქნები ქართული საბჭოთა მეცნიერებისა და უმაღლესი განათლების ნათელი ტაძრის სახელოვან ტრადიციათა გამგრძელებელი.

ვფიცავ, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კედლებში საფუძვლიანად დავეუფლო მეცნიერებას, შევიძინო ღრმა ცოდნა, გავხდე მაღალკვალიფიციური სპეციალისტი.

ვფიცავ, ვიყო ჭეშმარიტი მამულიშვილი და მოქალაქე, პატრიოტი და ინტერნაციონალისტი, ძალღონეს არ დავიშურებ, რათა უნივერსიტეტში მიღებული ცოდნა მოვახმარო ჩვენი ხალხის, ჩვენი სამშობლოს ბედნიერებას.

ვფიცავ, ერთგულად ვემსახურო მშობლიური კომუნისტური პარტიის დიად საქმეს!

ვფიცავ, ვფიცავ, ვფიცავ!

უნივერსიტეტის სამეცნიერო საბჭოს საზეიმო სხდომაში მონაწილეობა მიიღეს საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა ვ. სირაძემ, საქართველოს სსრ უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების მინისტრმა გ. ჯიბლაძემ.

ა. ბუაჩიძე

* * *

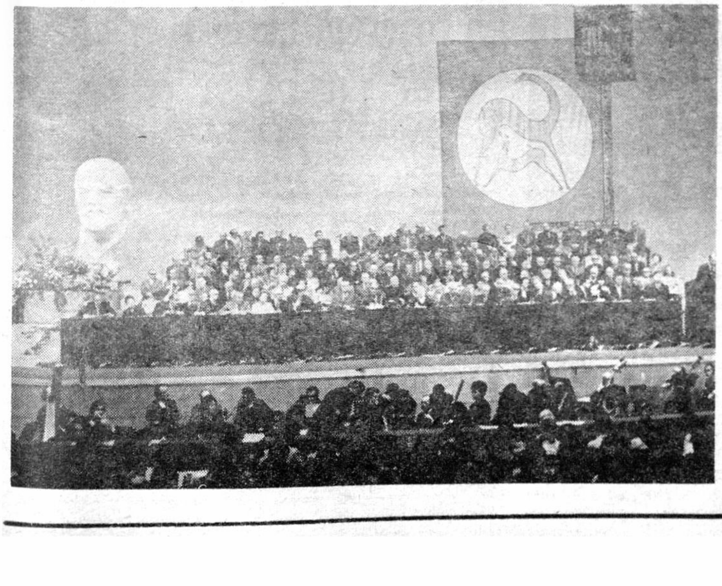

სურათებზე: (მარცხნივ) სამეცნიერო საბჭოს სხდომის პრეზიდიუმი; (მარჯვნივ, ზემოთ) პირველკურსელები ფიცს დებენ. (ქვემოთ) ესტაფეტა მიღებულია — იგი საიმედო ხელშია.

ფოტო ა. უნაფქოშვილისა და ა. ბაბკოვისა.

კომუნიზმის მშენებელი ადამიანის აღზრდისათვის

საბჭოთა ხელისუფლების პერიოდში ძლიერ გამდიდრდა ხალხის სულიერი ცხოვრება, ამაღლდა მისი კულტურა, გაიზარდა საბჭოთა ადამიანის პოლიტიკური შეგნება, «მაგრამ ყოველივე ეს როდი ნიშნავს, რომ უკვე გადაწყდა ჩვენი სოციალისტური საზოგადოების წინაშე მდგომი პოლიტიკურ-აღმზრდელობითი და იდეოლოგიური ამოცანები. საიდუმლო როდია, რომ ჩვენში დღემდე ჯერ კიდევ არც თუ იშვიათად თავს იჩენენ წარსულისაგან მემკვიდრეობით მიღებული, თავისი არსით სოციალიზმისათვის უცხო სოციალური წყლული, როგორიც არის არაკეთილსინდისიერი დამოკიდებულება შრომისადმი, მოშვებულობა, უდისციპლინობა, მომხვეჭელობა, სოციალისტური საერთო ცხოვრების ნორმების დარღვევა» (ლ. ი. ბრეჟნევი).

• ჩვენს საზოგადოებაში მიწა უნდა ეწვოდეს ფეხქვეშ იმას, ვინც არაკეთილსინდისიერი გზით, ანგარებით იხვეჭს სიმდიდრეს. გარდა იმ მატერიალური ზიანისა, რომელსაც საზოგადოებას აყენებს, ის სახელს უტეხს ჩვენს წყობილებას, ჩვენს სახელმწიფოს და უაღრესად ცუდ გავლენას ახდენს ახალგაზრდობაზე.

ცხოვრებისეულ მაგალითებს ახალგაზრდობის აღზრდისათვის უდიდესი მნიშვნელობა აქვს. უფროსი თაობის პრაქტიკული საქმიანობა არის ახალგაზრდობის წრთობის კერა. როცა ახალგაზრდა ხედავს «იოლი» ცხოვრების გზებს, ფართო და ხელგაშლილ ცხოვრებას, ქეიფსა და სხვ., ასეთ ვითარებაში ის იბნევა მოვლენების შეცნობაში, კეთილსინდისიერი და არაკეთილსინდისიერი შრომის შეფასებაში. სოციალისტურ საზოგადოებაში ახალგაზრდა არ უნდა დავაყენოთ რაიმე ცდუნების წინაშე, საჭიროა დაუნდობლად ვებრძოლოთ ანგარებას, ეგოიზმს, ხულიგნობას, მეშჩანობას და ექსპლოატატორული საზოგადოების სხვა გადმონაშთებს, რომლებიც ჯერ კიდევ შემორჩნენ ჩვენ საზოგადოებას. ამისათვის დიდი მნიშვნელობა აქვს მტკიცე საზოგადოებრივ აზრს კომბინატორობის, ხულიგნობის, მეშჩანობისა და სხვა ასეთ მახინჯ მოვლენებზე. ამ მხრივ ჩვენ საკმაო ნაკლოვანებები გაგვაჩნია. მაგალითად, ზოგჯერ მომთმენლობას ვიჩენთ ხულიგნის ან ჯიბგირის მიმართ, არ ვერევით ხულიგანისა და პატიოსან ადამიანთა ბრძოლაში. ზოგჯერ ხულიგნებისა და ჯიბგირების გავლენის ქვეშაც კი ვექცევით. ჯიბგირის შესახებ ასეთ რამესაც გაიგონებთ: მასთან შებრძოლების «უფლება» აქვს იმას, ვისაც ის რაიმეს ართმევს. მის «საქმიანობაში» მესამე პირი არ უნდა ჩაერიოს, არ უნდა შეუშალოს ხელი, თორემ ჯიბგირი ან მისი ამხანაგი ასეთ პირს «საკადრისად» გაუსწორდება.

ვინ შეთხზა ასეთი ზღაპარი, რომელიც ასე სასარგებლოა ჯიბგირისათვის?

ჯიბგირის და ხულიგნის წინააღმდეგ ერთსულოვნად უნდა ვიბრძოლოთ. მათი «საქმიანობა» მთელ საზოგადოებას ვნებს, და, მაშასადამე, თითოეულ ჩვენგანს ეხება. ხულიგნისა და ჯიბგირის სითამამის მიზეზი მათდამი ჩვენს დამოკიდებულებაში უნდა ვეძიოთ. არც ერთ მათგანს გამბედაობა არ გააჩნია, ისინი გარეწრებია, რომლებიც ჩვენი დაბნეულობით, დაქსაქსულობით სარგებლობენ. საკმარისია ჩვენი მტკიცე ერთსულოვნება და მათი მოჩვენებითი გამბედაობა გაქრება.

წვრილბურჟუაზიული მეშჩანური გადმონაშთები სხვადასხვა გზით ახდენენ გავლენას ზოგიერთ საბჭოთა ადამიანებზე. ხანდისხან ვიცით კიდეც ამ გავლენის არსი, მაგრამ საზოგადოებრივი კონტროლს მაინც ვერ ვუწევთ მას. სამწუხაროა ის გარემოება, რომ ზოგჯერ საკმარისია საზღვარგარეთ მოგზაურობიდან დაბრუნდეს ჯგუფი, რომ ამოძრავდნენ გადამყიდველები, რომელთაც ოჯახებში დააქვთ უცხოური ნივთები.

მეშჩანური, წვრილბურჟუაზიული მესაკუთრის სულისკვეთება კვებავს ანგარებას, მექრთამეობას, ეგოიზმს, ხულიგნობას, სპეკულაციას, კომბინატორობას და სხვა ანტისოციალურ მოვლენებს. რასაკვირველია, ასეთ მახინჯ მოვლენებს ჩვენში, სოციალისტურ საზოგადოებაში, ძირითადად გადმონაშთური ხასიათი აქვთ და, როგორც ასეთი, მათ გამონაკლისის სახით ვხვდებით, მაგრამ ამ სახითაც ისინი აუტანელია.

უაღრესად დიდი მნიშვნელობა აქვს ჩვენი ახალგაზრდობის კომუნისტური სულისკვეთებით აღზრდას, შრომის სიყვარულის ჩანერგვას, მეცნიერული კომუნიზმის იდეებით აღჭურვას. ცუდ აღზრდას ხშირად საბედისწერო შედეგი მოაქვს ახალგაზრდობისათვის. მისი აღმაფრენა, მისი გაბედული შემართება უნდა წავმართოთ კომუნიზმის შენების კეთილშობილი საქმისაკენ.

ცუდი აღზრდის შედეგია აგრეთვე რელიგიური ცრურწმენის არსებობა. არც ერთ საზოგადოებას არ სჭირდება მეცნიერული თეორია ისე, როგორც სოციალისტურ საზოგადოებას. კომუნისტური პარტიის პროგრამა გვასწავლის: უნდა გამოვიყენოთ იდეური ზემოქმედების საშუალებანი, რათა აღვზარდოთ მეცნიერულ-მატერიალისტური მსოფლმხედველობის ადამიანი, უნდა დავძლიოთ რელიგიური ცრურწმენანი ისე, რომ არ დავუშვათ მორწმუნეთა გრძნობების შეურაცხყოფა; მოთმინებით უნდა განვუმარტოთ ახალგაზრდობას რელიგიური რწმენის უსაფუძვლობა, იმ რელიგიური რწმენისა, რომელიც წარსულში წარმოიშვა, როცა ადამიანი დაბეჩავებული იყო ბუნების სტიქიური ძალების წინაშე შიშით და სოციალური ჩაგვრით, როცა მან არ იცოდა მოვლენათა ჭეშმარიტი მიზეზი. ახსნა-განმარტებისას უნდა დავეყრდნოთ თანამედროვე მეცნიერების მიღწევებს. სარწმუნოებრივი გადმონაშთი მხოლოდ უმეცრებაში ჰპოვებს დასაყრდენს. ასეთი უმეცრების ერთ-ერთი გადმონაშთია ქელეხი.

განვითარების დაბალ საფეხურზე ადამიანს სჯეროდა, რომ «იმ ქვეყანას» ადამიანი განაგრძობს ცხოვრებას და, მაშასადამე, ჭამა-სმასაც. ძველად მიცვალებულის პატივსაცემად ქელეხი საფლავზე იმართებოდა, სწირავდნენ მსხვერპლს, დაკლავდნენ პირუტყვს, ნაწილს საფლავში ჩაატანდნენ, დანარჩენს კი მიცვალებულის საპატივცემულო ტრაპეზს ახმარდნენ.

ქრისტიანობამ ამ წეს-ჩვეულებაში თავისი ინტერესების შესატყვისი ელემენტები შეიტანა. ქელეხი იმართებოდა ქრისტიანული წესით, კულტის მსახურის კურთხევით.

აი ეს პირველყოფილი თემური წყობილებიდან მომდინარე ჩვეულება ვერ გადავაგდეთ დღესაც. ზოგჯერ ქელეხს მაშინაც კი მართავენ, როცა ჭირისუფალს ქელეხის არაფერი [illegible], რცხვენია კიდეც მისი გამართვა და ქელეხის ინიციატორად ოჯახის მოხუცებულ წევრს ასახელებს. შექმნა შეხედულება, რომ ჭირისუფალი, რომელიც ქელეხს არ გადაიხდის, ხარჯს გაურბისო.

მემამულეთა და კაპიტალისტთა კლასი თავისი იდეოლოგიით და იარაღით ხელში უპირისპირდებოდა მუშათა კლასს. მუშათა კლასმა სძლია ის, მან გადალახა ყოველგვარი დაბრკოლება. მით უფრო შეუძლია მას წარსულის გადმონაშთის მოსპობა.

იდეოლოგია უდიდესი იარაღი იყო გაბატონებული კლასის ხელში. განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს მშრომელთა, საბჭოურ იდეოლოგიას. საქმე ისაა, რომ მშრომელთა იდეოლოგია შექმნილია ხალხის უმრავლესობის ინტერესების დასაცავად, თავისუფალი ადამიანის საკეთილდღეოდ, ის უარყოფს ადამიანის მიერ ადამიანის ექსპლოატაციას; სწორედ ამიტომ სოციალისტური იდეოლოგია, განსხვავებით ექსპლოატატორულისაგან, ჰუმანიურია და ემსახურება კაცობრიობის იდეალების განხორციელებას. საბჭოთა იდეოლოგია უფრო ქმედითია, მას არ ესაჭიროება მოტყუება, თვალთმაქცობა, მას არ ეშინია მეცნიერების — პირიქით, სწორედ მეცნიერებას ეყრდნობა. ამიტომ იდეოლოგიური საშუალება ფართოდ უნდა გამოვიყენოთ მავნე ჩვევებისა და დანაშაულობათა წინააღმდეგ საბრძოლველად.

აქვე უნდა აღვნიშნოთ, რომ მავნე ჩვეულებათა და დანაშაულობათა წინააღმდეგ იდეოლოგიურ საშუალებათა ქმედითი ძალის გამოყენებას განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა ჩვენს რესპუბლიკაში უკანასკნელ დროს. ეს კი საწინდარია ამ დარგში იდეოლოგიური მუშაობის გაშლა-გაღრმავებისა.

პროფ. **ივ. სურგულაძე**

ორგანიზებულად ჩავატაროთ ანგარიშგება-არჩევნები პროფორგანიზაციებში

განათლების, უმაღლესი სკოლებისა და სამეცნიერო დაწესებულებების მუშაკთა პროფკავშირის რესპუბლიკური კომიტეტის პრეზიდიუმის დადგენილების საფუძველზე თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გაერთიანებული პროფკომის პრეზიდიუმმა მიიღო გადაწყვეტილება პირველად ორგანიზაციებში 1974 წელს ანგარიშგება-არჩევნების ჩატარების თაობაზე, რომელიც ყოველთვის მნიშვნელოვანი მოვლენაა უნივერსიტეტის ცხოვრებაში. მაგრამ მიმდინარე წლის ანგარიშგება-არჩევნებს განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება, რადგან მთელ ჩვენს ქვეყანაში გაჩაღებულია შემოქმედებითი შრომა სკკპ XXIV ყრილობის ისტორიულ გადაწყვეტილებათა განხორციელებისათვის, ხუთწლედის მეოთხე, განმსაზღვრელი წლის სახალხო სამეურნეო გეგმის ვადამდე და გადაჭარბებით შესრულებისათვის.

ანგარიშგება-არჩევნები უნდა მოეწყოს იმ ნიშნით, რომ კიდევ უფრო ავამაღლოთ პროფკავშირის როლი მის წინაშე დასმული ამოცანების შესრულებაში.

უნივერსიტეტის პირველადი ორგანიზაციების საანგარიშო-საარჩევნო კრებებსა და კონფერენციებზე კრიტიკისა და თვითკრიტიკის ფართოდ გაშლით გაანალიზებული უნდა იქნეს ჩვენს მუშაობაში არსებული მიღწევები და ნაკლოვანებები, პრინციპული და საქმიანი სჯა-ბაასი უნდა გაიმართოს იმაზე, თუ რა კეთდება ჩვენს უნივერსიტეტში სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრკ მინისტრთა საბჭოს დადგენილების „ჩვენს ქვეყანაში უმაღლესი განათლების შემდგომი სრულყოფის შესახებ“ — შესასრულებლად.

პირველადი ორგანიზაციების პროფბიუროებმა ამთავითვე უნდა იზრუნონ საარჩევნო კრებების მაღალ დონეზე ჩატარებისათვის.

ე. ჯულაგაშვილი,
გაერთიანებული პროფკომის თავმჯდომარის მოადგილე.

პირველადს პროფორგანიზაციებში ანგარიშგება-არჩევნების ჩატარების გრაფიკი

1.	მექანიკა-მათემატიკის ფაკ.	10.X
2.	საინჟინრო-ეკონომიური ფაკ.	26.IX
3.	ეკონომიური ფაკ.	4.X
4.	გამოყენებითი მათ. ინსტიტუტი	2.X
5.	დ/ევროპის ენ. და ლიტ. ფაკ.	9.X
6.	ბიოლოგიის ფაკ.	3.X
7.	ფიზიკის ფაკ.	10.X
8.	ქიმიის ფაკ.	8.X
9.	იურიდიული ფაკ.	7.X
10.	ფილოლოგიის ფაკ.	8.X
11.	გ/გეოლოგიის ფაკ.	9.X
12.	ისტორიის ფაკ.	4.X
13.	კიბერნეტიკისა და გამოყენებითი მათ. ფაკ.	1.X
14.	სახალხო მეურნეობის დაგეგმვის ფაკ.	10.X
15.	ვაჭრობის ეკ. ფაკ.	9.X
16.	გამომცემლობა	23.IX
17.	ფიზაღზრდის კათედრა	23.IX
18.	სამხედრო კათედრა	23.IX
19.	სამოქალაქო თავდაცვის კათედრა	23.IX
20.	ადმინისტრაცია	2.X
21.	სტამბა	4.X
22.	მოსამზადებელი განყოფილება	XII
23.	მაღლივი კორპუსის ადმინისტრაცია	25.IX
24.	აღმოსავლეთმცოდნეობის ფაკ.	27.IX
25.	ფილოსოფია-ფსიქოლოგიის ფაკ.	4.X
26.	სამეცნიერო ბიბლიოთეკა	7.X
27.	უცხო ენების ახალი მეთოდებით შემსწ. ლაბ.	24.IX
28.	ახალი და პერსპექტიული მასალების ფიზიკის საკვლევ-სამეცნიერო ლაბორატორია	24.IX

ლაპარაკობენ პირველკურსელები

წინ დაძაბული შრომის წლებია

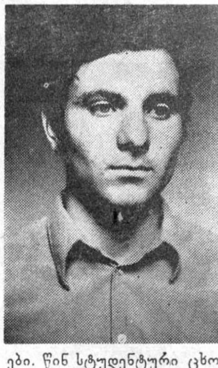

ეს იყო მეხუთე კლასში.

დამრიგებელმა მოსწავლეებს მოგვმართა კითხვით, რომელი სპეციალობის არჩევა გვსურდა. ჩემმა ზოგმა ამხანაგმა ექიმობა ისურვა, ზოგმაც გემის კაპიტნობა. როდესაც ჯერი ჩემზე მოვიდა, ვუპასუხე — გამომძიებლობა მსურს მეთქი. ალბათ ჩემს გატაცებას სათავე დაუდო იმ მხატვრულმა ლიტერატურამ, რომელიც გამოძიებისა და სამართლის საკითხებს ეხებოდა და რომელსაც ხარბად ვეტანებოდი.

როდესაც ზესტაფონის პირველი საშუალო სკოლა დავამთავრე, გული უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტისაკენ მიწევდა.

მაგრამ არც ისე ადვილი აღმოჩნდა ჩემი სურვილის ასრულება. გამოცდებზე კონკურსში ვერ გავიმარჯვე და ისევ სახლს დავუბრუნდი. შევუდექი შრომით საქმიანობას, ორი წელი ფიზიკურად ვიმუშავე, თან მისაღები გამოცდებისათვის ვემზადებოდი.

წელს ჩემს სიხარულს საზღვარი არ აქვს, გამოცდების შედეგად ჩავირიცხე იურიდიული ფაკულტეტის პირველ კურსზე.

უკან დარჩა მღელვარე დღეები. წინ სტუდენტური ცხოვრების, ძიებისა და დაძაბული შრომის წლებია.

თამაზ კაპანაძე,
იურიდიული ფაკულტეტის I კურსის სტუდენტი.

მოულოდნელი არ ყოფილა

ჩემი არჩევანი მოულოდნელი არ ყოფილა, თუმცა დიდი ხანი არ არის, რაც ბიოლოგიამ დამაინტერესა. ბავშვობაში ექიმობაზე ვოცნებობდი, მერე პიანისტობას ვაპირებდი... მაგრამ საშუალო სკოლაში დავიწყეთ ზოგადი ბიოლოგიის შესწავლა და ჩემთვის ცნობილი გახდა სიცოცხლის წარმოშობისა და განვითარების რთული, მაგრამ უაღრესად საინტერესო საკითხები. როცა გენეტიკის საფუძვლებს გავეცანი, უკვე მტკიცედ მქონდა გადაწყვეტილი გენეტიკოსი გავმხდარიყავი.

ბიოლოგიის განვითარებას უდიდესი მნიშვნელობა აქვს კაცობრიობის მომავლისათვის. გამორკვეულია, რომ დედამიწის მოსახლეობა იზრდება გეომეტრიული პროგრესიით, საკვები კი — არითმეტიკული პროგრესიით. ცხადია, დედამიწაზე მწვავედ დადგება საკვების უკმარისობის პრობლემა. ბიოლოგიის ამოცანაა, გამოიყვანოს მაღალპროდუქტიული მცენარეული და ცხოველური ჯიშები, შექმნას სინთეზური საკვები ნივთიერება.

დღეისათვის ცნობილია ადამიანის მრავალი მემკვიდრული დაავადება. გენეტიკის შესწავლა საშუალებას მოგვცემს გამოვიკვლიოთ მათი მექანიზმი, თავიდან ავიცილოთ ისინი.

ვეცდები ჩემი სწავლითა და შრომით წვლილი შევიტანო ქართველი ხალხის ეროვნული მეცნიერების საგანძურში.

მარინე გაგისონია,
ბიოლოგიის ფაკულტეტის I. კურსის სტუდენტი.

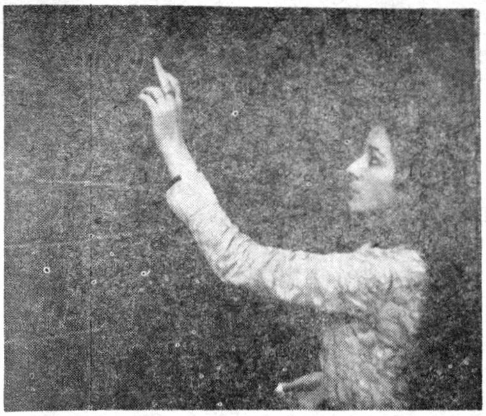

ქიმიის ფაკულტეტის პირველკურსელები აქედანვე მუყაითად შეუდგნენ პრაქტიკულ მეცადინეობას უმაღლეს მათემატიკაში. სურათზე: (მარჯვნივ) პირველკურსელები სემინარზე; (მარცხნივ) უპასუხებს ლია ჭოხონელიძე.

ჩვენი მეცნიერები — წარმოებას

მისაბაძი კავშირ-ურთიერთობა

წარმოების ეფექტიანობის ამაღლების საქმეში განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება საფინანსო-სამეურნეო საქმიანობის ღრმა, მეცნიერულ ანალიზს, რომლის საშუალებით ვლინდება წარმოების წიაღში არსებული ფარული რეზერვები და ისახება მათი გამოყენების კონკრეტული გზები. მაგრამ, სამწუხაროდ, საკუთარი ძალებით თვითღირებულების შემცირების რეზერვების გამოვლენა და წარმოების ეფექტიანობის ამაღლების სამსახურში მათი ჩაყენება ხშირ შემთხვევაში შეუძლებელი ხდება (სათანადო კვალიფიციური კადრების ნაკლებობა, საანალიზო სამუშაოების სათანადო ბაზის უქონლობა და სხვ.). ამიტომ აღნიშნული საკითხის დადებითად გადაწყვეტა შეიძლება განხორციელდეს მხოლოდ მეცნიერებისა და წარმოების ურთიერთ დაახლოებით, სამინისტროების, უწყებებისა და სამეცნიერო დაწესებულებების ურთიერთ შეთანხმებული მუშაობით.

ამ მხრივ მისაბაძია საქართველოს სსრ საავტომობილო ტრანსპორტის სამინისტროსა და ჩვენი უნივერსიტეტის ეკონომიური ფაკულტეტის ბუღალტრული აღრიცხვისა და სამეურნეო საქმიანობის ანალიზის კათედრის თანამშრომლობა. მათ შორის დადებული სახელშეკრულებო თემის მოცულობა 25,0 ათასი მანეთით განისაზღვრება. მასში ჩაბმულია: 1 დოქტორი, 2 კანდიდატი, 2 უფროსი მასწავლებელი, 4 ლაბორანტი, კათედრის სასწავლო ლაბორატორიის გამგე, 4 სტუდენტი. მათმა თავდადებულმა შრომამ და საავტომობილო ტრანსპორტის სამინისტროს აქტიურმა მხარდაჭერამ შესაძლებლობა მოგვცა გამოგვევლინებინა ავტოტრანსპორტის საწარმოებში არსებული, ჯერ კიდევ გამოუყენებელი რეზერვები და დაგვესახა მათი გამოყენების კონკრეტული გზები. დავასახელებთ მხოლოდ ზოგიერთ მათგანს.

სათანადო ანალიზმა გვიჩვენა, რომ უკანასკნელ წლებში უწყებრივი ავტოსატრანსპორტო საწარმოების შექმნის შედეგად ჩვენი რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობის სხვადასხვა დარგის სატრანსპორტო ხარჯები წლიურად 10-12 მილიონი მანეთით გაიზარდა, ვინაიდან საერთო სარგებლობის საავტომობილო ტრანსპორტის საწარმოების მიერ გადაზიდული ტვირთების თვითღირებულება 30-33 პროცენტით დაბალია, ვიდრე საუწყებო ავტოსატრანსპორტო საწარმოებისა. მიუხედავად ამისა, უწყებრივი ტრანსპორტის ზრდის არასასურველი ტენდენციები დღესაც გრძელდება. აღნიშნული გარემოება დღის წესრიგში აყენებს უწყებრივ ავტოტრანსპორტის შეზღუდვისა და, საერთოდ, ლიკვიდაციის საკითხს.

მეორე. საავტომობილო ტრანსპორტის ძირითადი ფონდების ეფექტიანობის მაჩვენებლებს აუარესებს ის გარემოება, რომ სათანადო ყურადღება არ ექცევა გადაზიდვის მანძილის ოპტიმალობას. საქმე ისაა, რომ თვითმცლელებით შესრულებული ტვირთზიდვის საშუალო მანძილი თითქმის ორჯერ აღემატება საკავშირო ანალოგიურ მაჩვენებლებს. ამ სახის ტრანსპორტით ტვირთის გადაზიდვა 5-6 კმ მანძილს იქით დაბალრენტაბელურია და დიდ დანახარჯებს მოითხოვს. ტვირთზიდვის მანძილის საკავშირო დონე რომ ყოფილიყო შენარჩუნებული, მაშინ გადაზიდვაზე გაწეული ხარჯები ჩვენი რესპუბლიკის მასშტაბით 12-13 მილიონით ნაკლები იქნებოდა. მოძრავი შემადგენლობის ასეთი არარაციონალური გამოყენების მიზეზს წარმოადგენს ის გარემოება, რომ კლიენტები ვერ უზრუნველყოფენ დატვირთვა-გადმოტვირთვისათვის სამუშაოების მექანიზაციას.

ანალოგიური ხასიათის რეზერვები მრავლად იქნა გამოვლენილი, მაგრამ მათზე ჩვენ აქ არ შევჩერდებით.

უნივერსიტეტისა და საავტომობილო ტრანსპორტის სამინისტროს საქმიანი ურთიერთობა მარტო სახელშეკრულებო სამუშაოებით როდი განისაზღვრება. უნდა აღინიშნოს, რომ საავტომობილო ტრანსპორტის სამინისტრო დიდ დახმარებას უწევს ეკონომიური ფაკულტეტის სტუდენტებს პრაქტიკის მაღალხარისხოვნად გავლისა და სადიპლომო სამუშაოების შესრულების საქმეში. 1974 წელს ბუღალტრული აღრიცხვის სპეციალობის 10 სტუდენტმა პრაქტიკა საავტომობილო ტრანსპორტის საწარმოებში გაიარა, სადაც მათთვის ყოველგვარი პირობა იყო შექმნილი ნორმალური მუშაობისათვის. დიპლომანტთა უმრავლესობამ სადიპლომო შრომა პრაქტიკის ობიექტების მასალითზე დაწერა. აღსანიშნავია, რომ როგორც პრაქტიკის ანგარიში, ასევე სადიპლომო შრომების უმეტესობა ფრიადზე იქნა შეფასებული.

გარდა ამისა, სახელშეკრულებო თემის ხარჯთაღრიცხვით მოწყობილობა-ინვენტარისათვის გათვალისწინებული თანხა (3000 მან.) ხმარდება ელექტროგამომთვლელი მანქანების შეძენას, რომელიც კათედრის სასწავლო ლაბორატორიაში გამოიყენება სტუდენტთა პრაქტიკული ცოდნის გაღრმავებისათვის.

ბუღალტრული აღრიცხვისა და სამეურნეო საქმიანობის ანალიზის კათედრა შემდგომშიაც ყველაფერს გააკეთებს სახელშეკრულებო სამუშაოების მაღალ დონეზე შესასრულებლად.

დოც. ლ. ბალდავაძე,
სახელშეკრულებო თემის ხელმძღვანელი.

ქვეყნის უმაღლეს სასწავლებლებში

ფანტასტიკური პროექტების დაცვა

მათაც ყველაფერი აოცებთ. ზაფხულის ფიზიკა-მათემატიკური სკოლის მოსწავლეებს, რომლებიც ნოვოსიბირსკის აკადემქალაქში ჩამოვიდნენ ციმბირის სხვადასხვა რაიონიდან და შუა აზიის რესპუბლიკებიდან, აკვირვებთ, რომ მეცადინეობებს უტარებენ ცნობილი მეცნიერები, რომ შეიძლება გულახდილად ესაუბრო მეცნიერების პრობლემებზე.

მოსწავლეებს საინტერესოდ და საკვირველად მოეჩვენათ ფანტასტიკური პროექტების დაცვის იდეაც. და აი ერთ დღეს მსმენელები შეიკრიბნენ ნოვოსიბირსკის სახელმწიფო უნივერსიტეტში. უზარმაზარი დაფის ზემოთ ეკიდა ლოზუნგი — «ახირებულები ამშვენებენ მსოფლიოს».

დღის 10 საათზე, როცა ავტორიტეტული ჟიურის წევრებმა თავიანთი ადგილები დაიკავეს, სცენაზე მარდად ავიდა ტაშკენტელი მერვე კლასის მოსწავლე ვადიმ მადგაზინი. მან აიღო ცარცი და დაიწყო თავსამტვრევი ფორმულების წერა, თან ხსნიდა თავისი იდეის არსს. ვადიმ მადგაზინმა თავისი ფანტასტიკური პროექტი ბრწყინვალედ დაიცვა.

ამ დღეს სულ რამდენიმე დაცვა შედგა და ყველა ორიგინალური და საინტერესო იყო. ამ პროექტებს ცხოვრებაში განხორციელება არ უწერიათ. მაგრამ მთავარი ეს როდია, არამედ ის, რომ ბავშვები ეჩვევიან აზროვნებასა და ოცნებას.

„ზა ნაუკუ ვ სიბირი"
(საბჭოთა კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის ციმბირის განყოფილების გაზეთი)

ლექტორის სიტყვა — თითოეულ სოფელს

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მაისის პლენუმის მასალების პროპაგანდის, მშრომელთათვის «საქართველოს სსრ სახალხო მეურნეობის შემდგომი განვითარების ღონისძიებათა შესახებ» სკკპ ცკ-ისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დადგენილების განმარტების მიზნით საქ. კ. პ. ც. კ-ის პროპაგანდის განყოფილების დავალებით ჩვენი უნივერსიტეტის ისტორიული მატერიალიზმის კათედრამ საჩხერის რაიონში მოაწყო გამსვლელი ლექტორიუმი, დევიზით — «ლექტორის სიტყვა — თითოეულ სოფელს».

ზაფხულის არდადეგების დროს რაიონში იმყოფებოდა კათედრის ლექტორთა ჯგუფი პროფ. ს. ლარცულიანის, დოცენტების — ნ. ქორიძის, ფ. — შიხაშვილის და უ/მასწავლებლის ჯ. კაცაძის შემადგენლობით. მათ ლექციები წაიკითხეს ჭალოვანის, არგვეთის, მერჯევის, ცხომარეთის, სარეკის, ჭალის, პერევის, სხვიტორის და სხვა სოფლების მშრომელთათვის, აგრეთვე, რაიონის მსხვილი წარმოება-დაწესებულებების მუშა-მოსამსახურეთათვის.

ლექციებმა მსმენელთა დიდი ინტერესი გამოიწვია. ლექტორებმა პასუხი გასცეს მშრომელთა მრავალ შეკითხვას.

ე. კობაიძე

ჩვენი სტუმრები:

ამერიკელი ქართველოლოგები

უცხოეთთან სამეცნიერო ურთიერთობის განყოფილებაში ორი ამერიკელი ქალიშვილი შემოვიდა და... ქართულად დაიწყეს საუბარი: უცხოელთათვის ძნელად წარმოსათქმელ ბგერებსაც კი თავისუფლად გამოთქვამდნენ. ეს შევნიშნე, როცა ახსენეს ილია ჭავჭავაძე და აკაკი წერეთელი. ასე გავიცანი ჩიკაგოელი დიანა ჰოლისკი და ბოსტონელი ალისა ჰარისი.

დიანა ჩიკაგოს უნივერსიტეტის ასპირანტია, ხოლო ალისა — ჰარვარდის უნივერსიტეტისა. ორივენი ლინგვისტები არიან. ისინი ჩვენს უნივერსიტეტს აწვივნენ, რათა უკეთ შეისწავლონ ქართული ენა და აქვე დაწერონ საკანდიდატო დისერტაცია.

ჩამოვიდნენ ხუთ სექტემბერს და დღეს უკვე ყველაფერი გარკვეულია: ორივეს მეცნიერი ხელმძღვანელია პროფესორი თამაზ გამყრელიძე, ხოლო ქართულის მასწავლებლებად ჰყავთ უცხოელებთან მუშაობაში გაწაფული სპეციალისტები შუქია აფრიდონიძე და ნანი ჭანიშვილი.

ბუნებრივია, დაისმის კითხვა: როგორ ისწავლეს მათ ქართული ენა?

დიანა ჰოლისკი: მე ჩიკაგოს უნივერსიტეტის ქართველოლოგ პროფესორ არნსონთან ვმეცადინეობდი.

ალისა ჰარისი: ჩემი კარგი მეგობარი არის დედით და მამით ქართველი, ჟურნალისტი ქალიშვილი. მან შემაყვარა ქართული. ჰარვარდის უნივერსიტეტსაც აქვს ამ მხრივ დიდი ტრადიცია: აქ მოღვაწეობდა ცნობილი ამერიკელი ქართველოლოგი ბლეიკი.

ახალგაზრდა ამერიკელ ქართველოლოგებს საქართველოში დაძაბული მუშაობა ელით. ვუსურვოთ მათ წარმატება!

გ. მაგანელი

* * *

სურათზე: (მარჯვნივ) დიანა ჰოლისკი და ალისა ჰარისი.

სტუდენტური ზაფხული

ქართული უნივერსიტეტის ყამირული მატიანე 1956 წლიდან იწყება. იქიდან მოყოლებული 12 ათასმა ქართველმა სტუდენტმა შეიტანა თავისი ღირსეული წვლილი მოძმე ყაზახეთის აღმშენებლობაში. მაგრამ წლევანდელი ლაშქრობა, თავისი მასშტაბით ყველაზე გრანდიოზული იყო: ორი თვის მანძილზე 1500-მა უნივერსიტეტელმა ქალიშვილმა და ჭაბუკმა 3,5 მილიონი მანეთის საქმე შეასრულა.

ასეთ ვითარებაში, გაგიკვირდებათ ალბათ, რომ უნივერსიტეტში არის ორი ფაკულტეტი, რომლებიც მესამე, შრომით სემესტრს „ღალატობენ“, ყამირული მოძრაობის ოცწლიანი ისტორია მათ არ იცნობს.

ეს იმიტომ, რომ ბიოლოგიისა და გეოგრაფია-გეოლოგიის ფაკულტეტები სპეციფიკური ფაკულტეტებია — მათთვის ზაფხული ყველაფერია: ბოტანიკოსის, ზოოლოგის, გეომორფოლოგის, ჰიდროლოგის და ათობით მათი მონათესავე სხვა სპეციალობის წარმომადგენელთა მომავალი საქმიანობის თავი და ბოლო საველე პრაქტიკაა. ამიტომაც ყამირული რომანტიკა უცხოა მათთვის. სამაგიეროდ მათი ასპარეზია ამერი და იმერი, საქართველოს ყველა კუთხე. დიდი კავკასიონი, ზღვა, ტბა, მდინარე, ტყე, მთა და ველი. მომავალი ბიოლოგები ფლორისტულ-ფაუნისტური დაკვირვებების პარარელურად ეკოლოგიურ მასალებსაც ეძიებენ. ამდენ ხეტიალში ყამირელებზე ნაკლებ როდი იღლებიან, ამბობენ, რომ საამოა ეს დაღლა, რადგან შინ ცოდნით გამდიდრებულნი, ნანახ-განცდილით კმაყოფილნი ბრუნდებიან...

თბილისი-ბაკურიანი-ციხისჯვარი წაღვერი-ქუთაისი-ციხისძირი. ასეთი იყო გეოგრაფია-გეოლოგიის ფაკულტეტის მეორე კურსის სტუდენტთა ერთი ჯგუფის მარშრუტი. ისინი გეომორფოლოგიურ ფორმებს სწავლობდნენ, ამავე კურსის ჰიდროლოგიის სპეციალობის 12 სტუდენტი თბილისი-ონი-ცაგერი-მესტია-გაგრის მიმართულებით იღვწოდა.

რაც შეეხება მომავალ გეოლოგებს: თრიალეთის ქედის აღმოსავლეთი კალთების აგეგმაზე იყვნენ. მომავალი ოკეანოლოგები ბიჭვინთასა და ანაკლიაში, საკავშირო და საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიების გეოგრაფიული ინსტიტუტების სამეცნიერო ექსპედიციების წევრებთან ერთად სწავლობდნენ მდინარე ბზიფის ჩამონატანი მასალის მოძრაობის კანონზომიერებას, ზღვისა და ნაპირის ურთიერთქმედებას.

და მაინც, ამ ფაკულტეტის სტუდენტთა შორის, ყველაზე მეტი ფიზიკური ქვეყანათმცოდნეობის სპეციალობის მეოთხე კურსის სტუდენტებმა იმოგზაურეს: თბილისი-კამჩატკის-პეტროპავლოვსკი, ნახეს ჩვენი ქვეყნის ევროპული და აზიური ნაწილის მესამეული ალპური ნაოჭა სისტემა, წყნარი ოკეანე, გეიზერები და... მოქმედი ვულკანები.

უფრო შორს, ვლადივოსტოკსა და კამჩატკას იქით, წყნარი ოკეანის შემსწავლელ მოსკოვურ ექსპედიციაში ირიცხებოდა თბილისის უნივერსიტეტის ორი სტუდენტი: იური ვართანოვი და ვალერი არვანოვი; ისინი წავიდნენ საკუთარი სურვილით არჩეული სპეციალობის სიყვარულის გამო...

საქართველოს მთასა და ბარში — ყველგან შეხვდებოდით ფოლკლორული, დიალექტოლოგიური და მატერიალური კულტურის ამსახველი წყაროების შეკრებაზე მომუშავე მომავალ ფილოლოგებსა და ეთნოგრაფებს. ველზე მოპოვებულ მასალებს ისინი ინდივიდუალურად, ზოგჯერ კოლექტიურად ამუშავებენ და სტუდენტთა სამეცნიერო კონფერენციაზე კითხულობენ. ბევრი მათგანი ამ მასალებს საკურსო თუ სადიპლომო შრომისათვის იყენებს.

ისტორიის ფაკულტეტის მოწინავე სტუდენტთა ერთი დიდი ჯგუფი ეცნობოდა მოსკოვის, ლენინგრადისა და კიევის ხუროთმოძღვრულ ძეგლებს და იქაურ გალერეებსა და მუზეუმებში გამოფენილ მსოფლიო ხალხთა ხელოვნების ნიმუშებს. ამ ფაკულტეტებზე მოწინავე ჯგუფის სახელი ხელოვნების სპეციალობის მესამეკურსელებმა მოიპოვეს: აქ შვიდი ქალიშვილია და შვიდივე ფრიადოსანი, გოგონებს უჩვეულო მეგობრობა აქვთ. ამიტომაა, რომ ხელოვნების შედევრის გაცნობის გზაზე მათთვის დაბრკოლება არ არსებობს: ზამთრის არდადეგების დღეებში მათ მოსკოვში ერთად ნახეს ტუტანხამონის საგანძური, ახუა მონა ლიზას „ეწვივნენ...“.

სიტყვა კულტურის ძეგლებზე ჩამოვარდა და ბარემ აქვე დავძენთ: არქეოლოგიური თუ ქართული ხუროთმოძღვრების ძეგლების აღდგენა-გამაგრების მსურველი წელს იმდენი აღმოჩნდა, რომ ყველა ვერ დააკმაყოფილეს: — ვისაც ბედმა გაუღიმა, ყინვალს, ვარძიასა და ვანის ქვაბებს გაამწესეს.

და ბოლოს, აღმოსავლეთმცოდნეობის ფაკულტეტის სტუდენტთა ერთი ჯგუფი ეცნობოდა სამარყანდს, ბუხარას, მეორე — მოძმე სომხეთისა და აზერბაიჯანის წარსულსა და აწმყოს.

ოქროს ნაპირის სპორტულ-გამაჯანსაღებელი ბანაკი გუდაუთიდან 12 კილომეტრზეა; ზღვა, პლაჟი, სპორტული შეჯიბრებები, ექსკურსია რიწაზე, ბიჭვინთასა და შავწყალზე — ასე ისვენებდა აქ სხვადასხვა ფაკულტეტის სამასი სტუდენტი. ხოლო ვისაც მთები უყვარს, ცენტრალურ კავკასიონზე, ალპინისტურ ბანაკ „აილამაში“ იყო.

სწავლა, მეცნიერების დაუფლება მეტად შრომატევადი საქმეა. ზოგის სხეული ამდენ დატვირთვას ძნელად ეგუება, ავადმყოფობა შეეპარება ხოლმე. ზაფხული მათთვის საოცნებო ჟამია. მკურნალობენ, ვარჯიშობენ, ახალი ენერგიით აღივსებიან: საქართველოს პროფსაბჭოსა და განათლების, უმაღლესი სკოლებისა და სამეცნიერო დაწესებულებათა პროფკავშირის რესპუბლიკური კომიტეტის დახმარებით, ამ კატეგორიის თითქმის ყველა სტუდენტს გამოეყო საგზური. ბორჯომი, საირმე, ჯავა, უწერა, წაღვერი, ბახმარო, სოჭი, გაგრა, მახინჯაური, პიატიგორსკი, ესენტუკი, კისლოვოდსკი... ასეთი იყო. მათი დასვენების გეოგრაფია.

თბილისის უნივერსიტეტისა და მისი მეგობარი უნივერსიტეტების იენის (გდრ), ლოძის (პოლონეთი), ბრატისლავის (ჩეხოსლოვაკია) კონტაქტები ორივე მხარისათვის სასარგებლოა. ამ უნივერსიტეტებში იმყოფებოდა მომავალ ფილოლოგთა, ბიოლოგთა, ფსიქოლოგთა, ფილოსოფოსთა, ეკონომისტთა ჯგუფები. საპასუხო ვიზიტით ჩამოსულ გერმანელ, პოლონელ, ჩეხ და სლოვაკ სტუდენტებს თბილისის უნივერსიტეტის სხვადასხვა სამეცნიერო-კვლევით ბაზებზე ნახავდით. ამ დროს ტურისტული საგზურით ევროპის, აზიის, აფრიკისა და ამერიკის სხვადასხვა ქვეყანაში, მოგზაურობდა თბილისის უნივერსიტეტის ასამდე სტუდენტი.

დასასრულ მხატვრული თვითმოქმედების ანსამბლების შესახებაც უნდა ითქვას: ჩრდილოეთ ყაზახეთის ქალაქებსა და სოფლებში საგასტროლოდ იმყოფებოდა იურიდიული ფაკულტეტის სტუდენტთა ანსამბლი, რომელსაც ჯემალ ჯაყელი ხელმძღვანელობს, ხოლო ოქროს ნაპირზე, ახალ სტუდენტურ პროგრამას ამუშავებდნენ ვაჭრობის ეკონომიკისა და საქონელმცოდნეობის სპეციალობის სტუდენტები: თემურ რამინიშვილი, ვაჟა სიხარულიძე და მათი მეგობრები.

გ. მანია

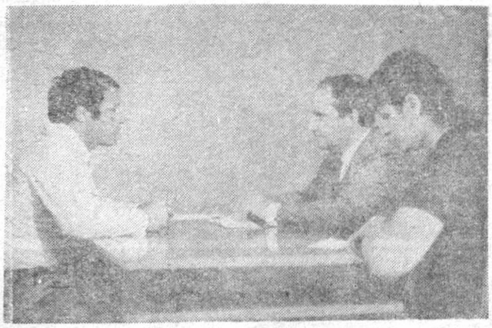

სტამბოლში მსოფლიო პირველობაზე ტრიუმფის შემდეგ სპორტის დამსახურებული ოსტატი, ოთხგზის მსოფლიო ჩემპიონი თავისუფალ ჭიდაობაში ლევან თედიაშვილი დაუბრუნდა ლექციებს იურიდიულ ფაკულტეტზე. იგი ამასთანავე დროულად აბარებს გამოცდებს.

სურათზე: ფაკულტეტის დეკანს დოც. ვ. ლორიას ადმინისტრაციულ სამართალში გამოცდას აბარებს ლ. თედიაშვილი (მარცხნივ).

ფოტო ს. კანდელაკისა.

მეცნიერება თბილისის უნივერსიტეტში მეცხრე ხუთწლედის მესამე გადამწყვეტი წლის ზოგიერთი სტატისტიკური მონაცემის მიხედვით

სსრ კავშირის კომუნისტური პარტია და მთავრობა ქვეყნის სახალხო მეურნეობისა და კულტურის აღმავლობისათვის ბრძოლაში განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ანიჭებენ სამეცნიერო-კვლევით სამუშაოთა შემდგომ განვითარებას.

ამ მხრივ ფართო მუშაობაა გაშლილი თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, სადაც მიზანსწრაფულად იღვწიან იმისათვის, რათა უზრუნველყონ სკკპ XXIV ყრილობის გადაწყვეტილებების ცხოვრებაში განხორციელება.

უკვე გავიდა მიმდინარე მეცხრე ხუთწლედის სამი წელი. წინა ორ ხუთწლედთან შედარებით უნივერსიტეტს საგრძნობი მიღწევები გააჩნია თავისი საქმიანობის თითქმის ყველა მაჩვენებლების მიხედვით. თუ 1960 წელს ჩვენთან სახელმწიფო ბიუჯეტით შესრულდა სამეცნიერო-კვლევით სამუშაოთა 99,8%, ხოლო სამეურნეო ხელშეკრულებით 0,2%, 1973 წელს სამეურნეო ხელშეკრულებით შესრულებულ სამეცნიერო-კვლევით სამუშაოთა თანხამ სამეცნიერო-კვლევით სამუშაოთა საერთო თანხის 32,6% შეადგინა, საბიუჯეტო კი 68,4%-მდე შემცირდა.

სამეცნიერო-კვლევით სამუშაოთა საერთო თანხის მოცულობაში საბიუჯეტო დანახარჯების პროცენტული შემცირება და სამეურნეო ხელშეკრულებით შესრულებულ სამუშაოთა თანხის მოცულობის გაზრდა იმაზე მიუთითებს, რომ უნივერსიტეტმა სულ უფრო და უფრო მეტად დაუახლოვა თავისი საქმიანობა სახალხო მეურნეობისათვის საჭირო პრაქტიკული სამეცნიერო ამოცანების გადაჭრას. ამასთან ერთად, არ შემცირებულა ფუნდამენტური, საძიებო და თეორიული ხასიათის სამეცნიერო-კვლევით სამუშაოების ფინანსირება. აღნიშნული ფაქტის დამადასტურებელია შემდეგი მონაცემები: 1960 წელს ბიუჯეტით საძიებო, ფუნდამენტურ და თითოეულ სამეცნიერო-კვლევით სამუშაოებზე 161,3 ათასი მანეთი დაიხარჯა, 1965 წ. — 567,1 ათასი მანეთი, 1970 წ.—3.583 ათასი მანეთი, ხოლო 1973 წ. — 1.878,6 ათასი მანეთი.

თანდათან გაიზარდა უნივერსიტეტის თითოეული პედაგოგისა და სტუდენტის წილად სამეურნეო ხელშეკრულებებიდან მიღებული თანხების რაოდენობაც. თუ 1960 წელს თითოეულ პედაგოგზე ამ თანხებიდან დაიხარჯა 3 კაპიკი, ხოლო სტუდენტზე — 0,5 კაპიკი, 1973 წელს შესაბამისად 523 და 100 მანეთი.

გაიზარდა სამეცნიერო-კვლევით სამუშაოებში ჩაბმულ პროფესორ-მასწავლებელთა რიცხვი და მათი კვალიფიკაცია. 1960 წელს სამეცნიერო-კვლევით სამუშაოებში ჩაბმული იყო 65 მეცნიერებათა დოქტორი და 280 მეცნიერებათა კანდიდატი, 1965 წ. — 70 მეცნიერებათა დოქტორი და 350 მეცნიერებათა კანდიდატი, 1970 წ. — 155 მეცნიერებათა დოქტორი და 509 მეცნიერებათა კანდიდატი, 1973 წ. კი 194 მეცნიერებათა დოქტორი და 531 მეცნიერებათა კანდიდატი.

საგრძნობლად მოიმატა უნივერსიტეტის ინჟინერ-ტექნიკური პერსონალისა და სამეცნიერო ლაბორატორიებში მომუშავე მეცნიერ-თანამშრომელთა რაოდენობამ; 1960 წ. მათი რიცხვი შეადგენდა—65 კაცს, 1965 წ. — 198-ს, 1970 წ. —623-ს, 1973 წ. — 662 კაცს.

თანდათან გაიზარდა დამთავრებული წლიური სამეცნიერო-კვლევითი თემების რაოდენობა. 1960 წ. შესრულდა 300-მდე თემა, 1965 წ. — 390, 1970 წ. — 488, 1973 წ. — 653. 1973 წელს სახალხო მეურნეობის სხვადასხვა დარგში დაინერგა 10 სამუშაოს შედეგები. 1960—1973 წწ. უნივერსიტეტის სამეცნიერო შრომების დანერგვის შედეგად მიღებულმა ეკონომიურმა ეფექტმა 8 მილიონამდე მანეთი შეადგინა.

სამეცნიერო საზოგადოებათა მუშაობაში ჩაბმული იყო: 1960 წ. — 1500 სტუდენტი, 1965 წ. — 1760, 1970 წ. — 1900, 1973 წ. — 5240. სამეცნიერო კვლევაში მონაწილეობდა: 1960 წ. — 110 ასპირანტი, 1965 წ. — 145, 1970 წ. — 165, 1973 წ. — 170.

სამეცნიერო-კვლევით სამუშაოთა ნაყოფიერად გაშლას ბევრად შეუწყო ხელი მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის საგრძნობლად განმტკიცებამ. ელექტრო-გამომთვლელი მანქანების რაოდენობა უდრიდა: 1960 წ.— 0, 1965 წ. — 1, 1970 წ. — 3, 1973 წ. — 5.

ძირითადი ფონდების განაწილებამ შემდეგი მონაცემები მოგვცა: 1960 წ. — 1378,0 მან., 1965 წ.— 408,1 ათ. მან., 1970 წ.—3,3635 ათ. მან., 1973 წ. — 1084,0 ათ. მან.

ზემოთ მოტანილი სტატისტიკური მონაცემები ნათლად მეტყველებს იმაზე, რომ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი წარმატებით გაართმევს თავს მიმდინარე ხუთწლედის ამოცანათა განხორციელებას.

რ. იმნაიშვილი,
ისტორიულ მეცნიერებათა კანდიდატი, თსუ სამეცნიერო-კვლევითი განყოფილების უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი.

ახალი წიგნები

ჩვენი უნივერსიტეტის გამომცემლობამ გამოსცა ახალი წიგნები:

ჯუმბერ ჭუმბურიძე, «ქართული კრიტიკის ისტორია», I, მეორე გამოცემა, თბილისი, 1974; გვ. 390, ტირაჟი 3000, ფასი 1 მან. 62 კაპ.

ნ. რიაუზოვი, ნ. ტიტელბაუმი, «ვაჭრობის სტატისტიკა», თბილისი, 1974, გვ. 398; ტირაჟი 3000, ფასი 1 მან. 27 კაპ.

«ინგლისური მოთხრობების კრებული», შემდგენლები: დ. წერეთელი, ც. მათურელი, თ. ერისთავი (ინგლისურ ენაზე), თბილისი, 1974, გვ. 481, ტირაჟი 5000, ფასი 1 მან. 83 კაპ.

კ. გაბუნია «ამოცანათა კრებული სამრეწველო საწარმოთა ორგანიზაციასა და დაგეგმვაში», თბილისი, 1974, გვ. 181, ტირაჟი 1000, ფასი 67 კაპ.

ყურადღება!

21 სექტემბერს, 13 საათზე, თსუ სხდომათა დარბაზსა და მაღლივი კორპუსის კლუბში პარტიული განათლების სემინართა მსმენელთათვის ჩატარდება თეორიული კონფერენცია თემაზე:

1. საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის მე-13 პლენუმის დადგენილება-„საქართველოს სახალხო მეურნეობის განვითარების შესახებ“. 2. საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის დადგენილება—„პროტექციონიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის გაძლიერების შესახებ“.

მსმენელთა დასწრება სავალდებულოა.

პარტიული კომიტეტი

ნაირ-ნაირი

ლონდონის ერთ-ერთი გარეუბნის ფიზიკის მასწავლებელი, რომლის გაკვეთილებზე ბავშვები ძალიან ხმაურობდნენ, იძულებული შეიქნა გამომგონებელი გამხდარიყო.

მან შექმნა ხელსაწყო, რომელიც ავტომატურად ზომავს ხმაურის ძალას. როცა ხმაური ნორმას აჭარბებს, დაფის თავზე ინთება წითელი ნათურა, და მაგნიტოფონი აღადგენს დირექტორის ხმას: „ბავშვებო! არ დაგავიწყდეთ, რომ დღეს ფიზიკა ყველაზე მთავარი მეცნიერებაა! ამიტომ ჩუმად იყავით!“

ამ გამოგონებამ სასურველი შედეგი გამოიღო.

იუგოსლაველმა მეცნიერებმა შექმნეს ქაღალდზე ხმის ჩაწერის ორიგინალური მეთოდი. მათ გამოსცეს „მოლაპარაკე“ წიგნი, სადაც ტექსტის ყოველი სტრიქონის ქვეშ დაბეჭდილია „ხმიერი“ ხაზი. საკმარისია მასზე გავატაროთ სპეციალური ხელსაწყო, რომელიც ავტოკალამს ჩამოჰგავს, რომ წიგნი იწყებს ლაპარაკს — იმეორებს დაბეჭდილ ტექსტს. ეს გამოგონება განსაკუთრებით სასარგებლოა უცხო ენების შესწავლისათვის.

ჰავაის კუნძულების უნივერსიტეტის თანამშრომლებმა სანაპიროსთან ჩაძირეს რამდენიმე ასეული ძველი ავტომობილი, რათა ამ ხელოვნურ რიფებზე თავშესაფარი შექმნან ლიფსიტებისათვის და ამრიგად გაზარდონ თევზის მარაგი. ნახევარი წლის შემდეგ გამოირკვა, ყველა ავტომობილი დაიფარა მარგანეცის მადნის მსხვილი გუნდებით. ამან მეცნიერები აიძულა დაფიქრებულიყვნენ საკითხზე: ხომ არ შეიძლება სპეციალურად მოვიყვანოთ მარგანეცი ზღვის წყალში?

რედაქტორი ზ. ჟვანია

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტამბა, ი. ჭავჭავაძის პროსპექტი 1. შეკვ. 1644, უე 14042